

Svenči gazda, zvieracej reči vedomý

Keď dakedy Pán Kristus aj s učeníkom Petrom po svete chodili, raz unavení prišli v rannú noc ku Svenči gazdovi. Tento ich prijal, ako druhých počestných prijímal a opatril, ako svedčalo sa. Nič nevedel, čo to má za host'ov.

Ráno pri odchode spýtal sa ho Pán Kristus:

„No, Svenči gazda, dobre si nás opatril; čože ti za to dáme?“

„A čože by ste za to dali? Dobré slovo a viac nič!“ odpovedal Svenči gazda.

„No, len si ty voľač zažiadaš! My ti to nechceme darmo.“ Tak Pán Kristus. A Peter pošepol Svenčimu do ucha:

„Pýtaj si slávu večnú.“

„Eh, čoby tam slámu večnú či jačmennú, či akú tam, tej mám i tak dost!“ hovoril gazda, bo slová Petrove nedopočul dobre.

„Už keď tak nechcete darmo, ja tiež inšie nechcem, iba naučte ma, čo to pes breše, kôň erží, sviňa kvičí; slovom, čo zvieratá medzi sebou hovoria. Ja som si na tom už dost' hlavu nalámam a nemôžem tomu rozumieť. A vy keď ste takí radodajní a múdri na všetko, dáte mi aj to.“

Dobre. Naučili ho. Ale mu prihrozili, žeby v tom nezjavil sa nikomu, lebo že hneď skape. A on pristal aj tak.

Vybral sa potom Svenči gazda na sálaš aj so svojou ženou ťaršanou. On si sadol na koňa a ona na kobyľu žrebnú. On šiel popredku a kôň predbehol kobyľu na hodnom kuse cesty. Tu kôň zaeržal:

„Ponáhľaj sa skorej za mnou!“ A kobyľa mu naspäť zaeržala:

„Dobre tebe, keď si len samodruhý; ale mne ťažko samoštvrtaj.“ Svenči to rozumel a rád bol, že mu to tí dvaja zistili.

Prišli na sálaš. Tu ako vrátili sa ovce z paše a vohnali ich do košiara, prikrádal sa vlk z húšťavy, že skočí na ovce. Starý pes ho zaňuchal a začal brechať:

„Pod' len, pod', ale ťa hneď roztrhám.“ Šteňa ale zabrechalo:

„Príď si, vlčko, príď po tučnú jalovku; budem aspoň koštialiky oberať.“ I to rozumel a šteňa zastrelil.

Domov ako išli a starý pes s nimi, začne ho žena unúvať:

„Ty, ale povedzže mi, prečo si zastrelil to šteňa, veď iba čo zabrechalo?“ On dlho nič, ale tá neprestala dopekáť ho, až jej i sľúbil, že jej povie doma. Starý pes hneď ovesil chvost a kľuckal už len ako oparený za nimi.

Náhle prišli domov, dali psovi žrať. Tento ale nechcel, ale plakal, až mu slzy do šaflika padali, také ako hrachy. Pribehol k nemu kohút:

„Dunčo, prečo ty nežerieš, veď si sa prebehol?“

„Nechce sa mi,“ odpovedal Dunčo.

„Nuž ale prečo by nechcelo sa ti? Páč len, aké masné pomyje a aké dobré kúsky od obedu po nich plávajú!“ Vyberal si kohút po jednom. Ale rozžialený Dunajík zas mu len vraví:

„Nechal by si si to radšej na kar, keď si taký pahlný.“

„Nuž ale komu na kar?“

„Neborákovi nášmu gazdovi. A veru mi ho je aj Túto, že tak nič po nič skapať musí. Pomysli si, on chce vyjaviť sa žene, že našu reč rozumie.“

„Ale by bol blázon,“ povie naposledok kohút. „Vari by nevedel spraviť si poriadok s jednou? Veď ja ich mám na dvore aj desať, a náhle mi jedna dač takého zakrákorí, hneď ju dochytím a vyšticujem!“

Svenči gazda to dopočul a hneď si inak pomyslel.

A žena tiež už za ním, aby jej teda už povedal, čo je to, ako je to s tým šteňaťom, prečo si to tú smrť zaslúžilo; veď v rannú noc, šteňa ako šteňa, to vždy breše. On ju len počúval, koľko počúval; ale raz zvrtnie sa a vylepí jej po ústach:

„Toto tebe, keď budeš dovedať sa na také, čo tebe vedieť nepatrí sa!“ Žena hneď zatúchla a odišla do komory a tam vyrumádzgala sa. Neunúvala ho potom v rannú noc nikdy viac.

Vtom ale zakvičali malé prasce na dvore. Behali za matkou a vyvolávali:

„Kde si, kde si?“

Svenči gazda vybehol na dvor, čo to tam robí sa. Vtom dobehla stará prasucha a prasatá začnú jej dohovárať:

„Čože si ty za mat', keď nám cicať nedáš? A toľké časy! Veď už tu pokapeme od hladu!“

„Čušte deti,“ zarochce stará. „Vy o tom nič neviete! Ryla som ja v sade a vyryla som gazdovi poklad, aby nás mal aj naďalej čím chovať; keď

i tak spoliehal sa, ako nemal sa, a gazdiná rozfrňadila už vyše polovice, čo dosiaľ bolo.“

Svenči iba za nos chytil sa, že veru stará sviňa vie, kde a načo rýpať. Išiel ale do sadu, poklad si vyňal, gazdovoľ opatrnejšie a žije a rozumie podosiaľ, čo zvieratá medzi sebou hovoria. No ale ak by medzi tým časom bol zomrel, nuž poručil na druhých, aby dovtípili sa toho a robili, ako on robieval.